

A kiscsőszi Élő Forrás Hagyományörző Egyesület – Hunyor Népfőiskola

Az Élő Forrás Hagyományörző Egyesület 2003-ban került bejegyzésre. Az akkor még lokális célokat maga elé tűző szervezet mára számtalan olyan együttműködést bonyolít, amely kontinenseken átívelő kapcsolatrendszer kiépítését tette lehetővé. Eredményességünk abban rejlik, hogy egyesületünk alapítása óta – a változó körülmények ellenére – azonos alapelvek mentén végzi munkáját. Célunk azoknak az értékeknek a megőrzése és hiteles átadása, amelyek az alapot képezik magyarságunkban. A magyar néphagyomány kutatása és megőrzése egy olyan feladat, amelyet helyi gyökerekből és hozzáadott tudásból táplálkozó program kidolgozásával valósítunk meg. Székhelyünk, Kiscsőszi a legalkalmasabb helyszín ezen célok megvalósítására, mert ez az előregedőben lévő, közel száz lelkes aprófalú még őrzi „őseink” tudását, gondolkodásmódját, tárgyi eszközeit. Ezt a rendkívül gazdag és értékes tudásbázist igyekszik megőrizni, továbbadni és kiegészíteni egyesületünk. Fiatal, lendületes és képzett szakemberek dolgoznak azon, hogy ezeket az ismereteket bemutassák, tanítsák. Igyekszünk programjainkat úgy szervezni, hogy azokkal

a lehető legtöbb korosztályt, társadalmi csoportot elérjük hazánkban, és immár számtalan külföldi országban is.

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy elnéptelenedő térségünk kulturális fellendítése mellett segítsük a vidék gazdasági fejlődését is. Képzések, fórumok szervezésével, mintaprogramok bemutatásával segítséget nyújtunk a környék gazdasági szereplőinek, civil szervezeteinek abban, hogy mindenki megtalálja a céljának megfelelő módszereket, támogatási formákat, kapcsolatokat. Munkánk során elkezdjük kiépíteni a rendezvényeink megvalósításához szükséges szakmai és technikai hátteret.

Az Egyesület munkásságában a 2014-es esztendő rendkívül kiemelkedő volt. Ekkor alapítottuk meg az *Élő Forrás Alapfokú Művészeti Iskolát*, amelynek keretein belül jelenleg 250 gyermek vehet részt néptánc- és folklórismereti órákon, hagyományörző rendezvényeken, versenyeken, tehetséggonдозó foglalkozásokon és táborokban. Tanulóink létszáma folyamatosan bővül. Legfőbb célunk, hogy a délutáni foglalkozások keretein belül a magyar néphagyomány szellemében sajátos nevelési esz-

közökkel ismertessük meg tanulóinkkal a magyar néptánc, népzene, népi élet jellegzetességeit. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekeknek egy olyan világot, gondolkodásmódot mutassunk be, mely saját gyökereinken, a magyar néphagyományokon alapul.

Az Élő Forrás Hagyományörző Egyesület munkásságát megkoronázva 2016-ban megkezdte működését a *Hunyor Népfőiskola* is.

Az eddig főleg néphagyomány-ápolásra épülő munkánkat olyan tevékenységkörökkel bővítettük ki, amelyek nemcsak a térség kulturális, hanem gazdasági életére is pozitívan hatnak. A 290/2014. Korm. rendelet értelmében kedvezményezett járássok (Devecseri, Pápai és Sümegi járássok) elsődleges célterületeink. Ebben a térségben szeretnénk mintaprogramunkat megvalósítani, a gazdaság, a társadalom és a kultúra területén.

A *térség természeti kincseire és szellemi értékeire* hagyatkozva rávilágítunk arra, hogy vidékünk is rendelkezik olyan potenciállal, amelynek tudatos kihasználásával elindulhat az elmaradott terület gazdasági fejlődése. Célunk a vidékies térség értékalapú megújítása,

az egészséges élelmiszertermelés és ellátás elősegítése, térségünk leszakadásának megállítása, fejlődési pályára állítása, vidékünk aprófalvainak segítése, a falusi turizmus-hoz kapcsolódó infrastruktúra és kapcsolódó szolgáltatások kínálatának térségileg összehangolt fejlesztése.

Ehhez hozzátartozik a hagyományos gazdálkodás módszertanának bemutatása, oktatása, képzések szervezése, mintagazdaság létrehozása. Helyi termékeket előállító vállalkozások alapításának és nagymértékű együttműködésüknek ösztönzése. Gazdasági- és vállalkozási ismeretek oktatása. A tudásbázis-központ megvalósításával a kistérség referenciaközponttá alakítása.

Képzéseket, fórumokat, beszélgetéseket, táborokat a *társadalmi életet* befolyásolva tervezünk. Az egyesületünk által képviselt hagyományos értékrend a családot állítva a középpontba, a családok összetartó erejére alapoz, melyben az egymás tiszteletére nevelés alkalmassá teszi az embereket arra is, hogy kiegyensúlyozott közösségi életet tudjanak élni. Célunk, hogy pozitív példamutatással, közösségi események szervezésével hatást gyakoroljunk vidékünk társadalmi életére.

A társadalmi életben való aktivitást, egymás felé fordulást úgy szeretnénk elérni, hogy közös célokat (pl. értékgyűjtés, játékkészítés) emelünk ki, jó példaként a hagyományos paraszti élet közösségi színtereit (fonó, pajta stb.) és eseményeit (munkához kötött ünnepek, vallási ünnepek, emberi élet fordulói) alapul véve, és olyan alkalmakat hozunk létre, amik az egyéni és családi értékteremtő kikapcsolódásra egyaránt alkalmasak.

Térségünk társadalmának szociális téren történő javítására azt a módszert tartjuk a legmegfelelőbbnek, hogy színteret és alkalmakat

teremtünk helyi szakemberek fórumaira, előadásaira, képzéseire. Fontosnak tartjuk, hogy a szakemberek (védőnői-, háziorvosi szolgálat, vöröskereszt, rendőrség, szociális gondozók, falugondnokok, településvezetők, kulturális- és oktatási intézmények vezetői, civil szervezetek képviselői, önkéntesek stb.) lehetőséget kapjanak arra, hogy együtt gondolkodva, közösen elkészített stratégiák segítségével a térséget pozitív irányba megváltozni segítsék.

A helyi *kulturális élet* színvonalasabbá, gazdagabbá és aktívabbá tétele mellett határozott célunk az is, hogy az országos, nemzetközi hatókörű programjainkat is erősítsük, tudva ennek a célterületünkre gyakorolt hatását. Szeretnénk magyar-magyar együttműködéseinket tovább bővíteni, a határokon belül és a határokon túl élő magyarok összetartását növelni, a külföldi magyarok identitástudatát erősíteni. Kontinenseken átívelő kapcsolatrendszerünk által célunk, hogy minél több nemzet ismerje meg a magyar kultúra kincsseit.

A *hungarikum mozgalom*hoz csatlakozva rengeteget dolgozunk azon, hogy minél több ember felkutassa, megőrizze a környezeté-

ben azokat az értékeket, amelyek a magyar nemzet önazonosságának hordozói.

Kulturális munkánk terén alapvető irányvonalakban szeretnénk megőrizni az Élő Forrás Hagyományörző Egyesület szellemiségét, tevékenységköreit. Ezek alapján aktívan kivesszük a részünket a térség kulturális életének szervezésében, bonyolításában. Művészeti iskolánk megalapítása óta iskolai szinten is szervezzük a helyi kulturális élet eseményeit. Csoportjaink teret kaptak a települési falunapon, egyéb rendezvényeken, iskolai programokon. Egyesületünk profi táncművészei is aktív szereplői a térségi rendezvényeknek.

Szoros együttműködésben dolgozunk többek között a Hungarikum Bizottsággal, a Hagyományok Házával, az NMI Művelődési Intézettel, a Magyar Népfőiskolai Társasággal, az Iszkázi Népfőiskola Egyesülettel, az Élő Forrás Alapfokú Művészeti Iskolával.

Egyesületünk szakemberei

Kovács Norbert elnök, táncos, táncoktató. Szakmai végzettsége középfokú „C” kategóriás néptánc

oktató (Magyar Művelődési Intézet). 1992-től 2012-ig az Ajka-Padragkút Táncegyüttes Művészeti Vezetője. 1992-től mind a mai napig művészeti rendezvények, fesztiválok, képzések szervezője, néptánc oktató. Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület elnöke (2003-tól). Apte Művészeti Egyesület – Néptáncosok Baráti Köre ügyvezető elnöke 1994-től. Veszprém Megyei Néptánc Egyesület titkára, majd elnöke 2001-től. Veszprém Megyei Közművelődési Intézet néptánc referense, szaktanácsadója 1996-2008. Örökség Gyermek Népművészeti Egyesület Közép-dunántúli kollégiumának tagja. Sümeg Néptáncegyüttes művészeti vezetője. Veszprém-Bakony Táncegyüttes művészeti vezetője. Díjak, kitüntetések: Koreográfusi, táncegyüttesi nívódíjak, fesztiváldíjak. BDSZ Művészeti Nívódíj.

Veszprém Megye Pro Comitatu díja. Veszprém Megye Prima díja (2012). OTP Táncház díj (2013). Magyar Kultúra Apródja (2010). Népművészet Ifjú Mestere kitüntetés (1997). Örökös Aranyarkantyú díj (1997, 1999, 2001.). Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetés (2012). Párhuzamos Kultúráért díj (2015). Magyar Kultúra Lovagja (2017). Az elmúlt években GEMARA-SK Vidékfejlesztési Egyesület alelnöke volt.

Oravecz Edit alelnök az ajkai kulturális élet meghatározó személyisége. A padragkúti Néptáncegyüttes egykori tagja, az Ajka-Padragkút Táncegyüttes alapító tagja, 1980-ban vezetője. Több mint húsz évig volt az Ajka-Padragkúti Művelődési Ház igazgatója, népművelője, szervezője. Számos szakmai eseményt, néptánc fesztivált, tábort, ifjúsági programot szervezett, bonyolított. Az ajkai Ajka-Padragkút Senior Néptáncegyüttes vezetője. A Közművelődési tevékenységéért 2013-ban MSZOSZ díjat kapott. Jelenleg az Egyesület alelnökeként nagy akti-

vitással vesz részt a szakmai munkában

Gaschler Beáta táncos, néptánc-oktató. Szakmai tanulmányok: Magyar Táncművészeti Főiskola néptánc pedagógus szak. 2002-2011 Apte Táncegyület női tánckarvezetője. Sümeg Néptáncegyüttes női tánckarvezetője. Veszprém-Bakony Táncegyüttes női tánckarvezetője. Néptánc pedagógusként több gyermektáncsoport szakmai vezetője falvakban, Sümegen, Ajkán, a Magyarpolányi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény néptánc tanára. Tanítások Amerikában (Seattle), Németországban (München), Ausztriában (Wien), Tajvanon (Taipei).

Varga Andrea népművelő az ajkai Nagy László Városi Művelődési Központ egykori népművelője. Feladata az ifjúsági programok, zenei események szervezése volt. Jelenleg az Ajkai székhellyel működő Kristály-völgy Vidékfejlesztési Egyesület elnöke. Az egyesület a tevékenységét a Somló térségének fejlesztése érdekében végzi. Rendszeresen részt vesz egyesületünk jelentősebb programjainak megvalósításában.

Honvédő Szandra településfejlesztő az Élő Forrás Alapfokú

művészeti Iskola és az Élő Forrás Hagyományőrző Egyesület titkára, főállású munkatársa. Diplomáját településfejlesztő szakon szerezte. Hosszú ideje az Egyesület munkatársa, nagy tapasztalattal rendelkezik a rendezvényszervezés, közösségszervezés, fejlesztés, a pályázatírás, pályázatkezelés terén.

Borbács Magdolna kiscsöszilakos, tanító, művelődésszervező. A kiscsöszilakos emberek és a kistérség szellemi életének jó ismerője. Tanított a Csöglei Általános Iskolában, jelenleg szociális munkás. Gyermek és ifjúsági rendezvényeket, továbbképzéseket, közösségi eseményeket szervezett.

Erdős Illdikó pénzügyi, ügyviteli munkatárs, gazdasági vezető. Felsőfokú mérlegképes könyvelői képesítéssel rendelkezik, regisztrált könyvelő. A megalapítás óta egyesületünk gazdasági ügyintézője, könyvelője. Nagy tapasztalattal rendelkezik a civil szférának hasznos könyvelési ismeretek terén. Magas szinten ismeri a mai elvárásoknak megfelelő pályázatkezelési, pályázatírási, elszámolási módszereket. Gyakorlattal és széles kapcsolatrendszerrel rendelkezik ezen a téren. Nyelvtudás: angol társalgási szint.

Kézműves mestereink

Csik Tamás – tűzikovács. Csabrendeken élő fiatal kovácsmester, aki a kovácsolásban a népies praktikák és a hagyományos formák, díszítések híve. Rendszeres résztvevője programjainknak. Utazó kovácsműhelyével látványos bemutatókat tart. 2012-ben nyerte el a Népművészet Ifjú Mestere kitüntetését egy bakonyi gémeskút vasalatának elkészítésével.

Csikné Bardon Réka – kézműves mester. Csabrendeken él férjével, Csik Tamással és kislányukkal. Egész életében foglalkoztatta a hagyományos anyagokkal való bánás, azok megformálása. Leginkább a kukoricacsuhéból elkészíthető tárgyak indítják el a fantáziáját. Rendszeres résztvevője programjainknak, táborainknak. 2013-ban elnyerte a Népművészet Ifjú Mestere kitüntetését.

Apáti Zoltán – fazekas mester. Sümegprágán élő fazekas, aki saját szakmai területének elhivatott művelője. Hosszú ideje szervezi a Sümegprágai Fazekas találkozót, mely a térség egyik legjelentősebb kézműves eseménye. Munkájának értékét több kiállítás jelzi. Az általa készített cserépkályhák sok

dunántúli házban okoznak örömet a lakóknak. Múzeumunkban Apáti Zoltán által készített, hagyományos „fazekaszöld” csempéből készült bakonyi kályhával és szintén általa rakott kemencével fűtünk.

Kardos Róbert – fafaragó mester. Bodorfa település polgármestere. A fafaragás művelője, kedvelője. Kezében a fa életre kel. Különösen így van ez, ha körbeveszik a táboraink közönségét adó gyerekek, fiatalok. Táboraink során több közösen faragott emléktárgy is elkészült már, melyek természetesen a saját vidékünkre jellemző motívumvilágot tükrözik. Feleségét és gyermekeit a hagyománytisztelő életmód jellemzi.

A felsorolt személyek mellett számíthatunk az egyesület teljes tagságára, és a nagyobb programjainkon rendszeresen résztvevő fiatal önkéntesek körére, néptánc együtteseink tagságára, a devecseri Fláre Beás cigányzenekar tagjaira és más alkalmi segítőkre.

Nagyon fontos számunkra, hogy Kiscsász és a környező települések lakóit is bevonjuk a programokba. Szeretnénk kiaknázni a helyi kultúrán és hagyományokon alapuló tudást, melyet az emberek szívesen átadnak.

A népfőiskola rendelkezésre álló és megvalósítandó terei

A bázis a *Kiscsászi Interaktív Falumúzeum*, amelyet az Élő Forrás Hagományőrző Egyesület a falu egyik legromosabb, legrégebbi házából az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program támogatásának köszönhetően újítt meg, és vált ezáltal az élő hagyomány kipróbálásának, átélésének színterévé.

A kertben épült hatalmas *táncpajtában*, valós formájában és hangulatában lehet megrendezni a régi idők táncos báljait, a vendégek igazi csürdögölőt járhatnak. Az istállóban lovak várják a frissen kaszált lucernát, hogy később nyereg alatt, vagy kocsi előtt hálálhassák meg a gondoskodást.

A lakóházi részben összegyűjtött bútorok, berendezési tárgyak és az épületelemek a térségre jellemző hagyományokat tükrözik. A konyhából fűthető és a szobát melegítő kemencében elkészülhet a friss kenyér és más régi ételféleségek. A nyitott kéménybe felérkező hideg akácfüstön inycsiklandó sonkát és kolbászt készíthetünk.

A Múzeumot Egyesületünk tagjai folyamatosan működtetik, bármikor látogatható. Képzéseink, táboraink alkalmával az épületet igénybe vesszük, használjuk.

A Múzeum első szobája egyben egyesületünk irodája. Táncos és zenei archívumunk, szakirodalom, néprajzi kiadvány, szakfolyóirat gyűjteményünk mindenki számára ingyenesen hozzáférhető, szakmai célokra felhasználható.

Az Interaktív Falumúzeummal szemben álló üres, ligetes telek egy részét már sikerült megvásárolni, a másik részének megvásárlása folyamatban van. A területen akácok, bodzabokrok alkotnak hangulatos ligetet, melynek közepén földút vezet a falu alatt fekvő rétig. A réten

több tulajdonossal hosszabb távra egyeztetve legelőt alakítottunk ki a lovaink számára. A terület alsó része hangulatos rét, melyen népies sportjátékokat, mozgással járó vetélkedőket, munkafolyamatokat bonyolíthatunk, lehetőség nyílik a szálás takarmány tárolására is. A tavaszi-nyári időszakban lovaink ezen a réten legelnek, emellett a helyi gazdálkodók szarvasmarhái is a legelőn vannak. Kisebb karámok kialakításával néhány nagyobb helyigényű jellegzetesen magyar állatot is szeretnénk elhelyezni ezen a területen (szürke marha, bivaly).

A falu alatt gyalogút húzódik, mely elvezet a település túlsó végéig, ahol egy 5000 nm-es telkünk található (jelenleg lucernát termelünk rajta). Terveink szerint a ligetes területen kisebb fák alatti beülöket kialakítva *tanösvényt* alakítanánk ki. A fedett asztaloknál elhelyezett időjárásálló ismertető anyagokat előlve, bemutatva, a telek végéig megismerjük a hagyományos magyar kultúrnövényeket, dísnövényeket, háziállatokat, majd a telek alá érve és a falu alatt végigsétálva megismerhetjük azok termesztésének, tenyésztésének módját, találkozhatunk a képen látott állatokkal, növényekkel.

A falu túlsó végén fekvő telken szeretnénk erre a célra *mintaparkot és foglalkoztató épületet* létrehozni.

A 113. helyrajzi számú terület belterületként van nyilvántartva, közel ötezer négyzetméteres, három vízközművel van felszerelve (eredetileg három különálló építési telek volt). A telek a falu északnyugati végén van. Tervek születtek egy *hagyománypark* létrehozására, mely az eddig működtetett programjainkat szélesítené, célközönségünket gyarapítaná. A park könnyen átjárható, átlátható, a tervezett, fűtött épületnek köszönhetően minden időszakban látogatható lenne.

Parcellákba rendezve mutatnánk be a magyar gabonaféléket, kerti növényeket, gyógynövényeket, dísnövényeket, erdei fákat, cserjéket. Ezek rendezésénél figyelembe vennénk a telek adottságait, illetve a helyi termesztési szokásokat is. A telek déli oldalán három kör alakú, részben fedett kiskarámban mutatnánk be a háztáji gazdaság jellemző állatait (disznófajták, birkák, kecskék, baromfi-félék). A telek északi oldalán húzódna a fűthető közösségi épület, mely nagyméretű foglalkoztatójával lehetővé tenné, hogy a látottakat elméleti ismeretekkel is kiegészít-

sük. A terem alkalmas lesz tanórák mellett táncgyakorlások, egyéb mozgással járó foglalkozások megtartására, és természetesen a helyi társadalmat érintő más közösségi események megrendezésére is. Az épületben a befogadóképességnek megfelelően férfi és női tusolók és wc-k kialakítása mellett megfelelő méretű öltözőket is építenénk. A nyugati oldalon nyitott terasz, kemence zárja a házat, mely lehetőséget ad szabadtéri főzésre, étkezésre, egyéb programokra. A nyugati részen takarmánytároló pajtát építenénk.

Az Interaktív Falumúzeummal szemben, a már említett ligetes telek szomszédságában két régi típusú parasztház áll. Mindkettő tulajdonosa többször jelezte értékesítési szándékát. Egyesületünk eddig nem tehetette meg, hogy megvásárolja ezeket az épületeket, de mivel a vételár egyiknél sem jelentős, igyekszünk keresni a lehetőségeket. Amennyiben sikerrel járnánk, ebben a két épületben alakíthatnánk ki *kézműves műhelyeinket*.

A házak éppen azt a hangulatot árasztják, amely az ilyen típusú foglalkozásokhoz szükséges. A bemutatott kézműves mesterek mellett más mesterségek szakértőivel is kapcsolatot tartunk, a műhelyházban rendszeresen tarthatnánk oktatásokat minden korosztály számára. Az egyes szakmák külön helyiségeket kaphatnának. Régi álunk egy működő kovácsműhely kialakítása, melyet Csík Tamás mester örömmel venne birtokba. Szeretnénk szövőállványokat, égető kemencét és kisebb kézműves szerszámokat beszerezni.

Az épületek nyári konyhái, istálló, pajtai lehetőséget adnának a szükséges eszközök, alapanyagok tárolására, a kertben pedig természetes alapanyagokat természetesen (kukoricacsuhé, fűz vessző stb.).

A beruházáshoz szükséges források előteremtésének lehetőségét

folyamatosan keressük (népfőiskolai keretek, következő Leader ciklus pályázata stb.).

A megvalósítás célja nem egy konzervált népi világ múzeumi megjelenítése, hanem egy *önfejlesztő, vállalkozói szellemiséggel működő program* felépítése. Programjainkból bevételt teremtünk, melyeket szakmai és infrastrukturális fejlesztésekre fordíthatunk. Az épületeink, eszközeink fenntartása, működtetése, az eddig végzett munkánk is nagyrészt ezekből a bevételekből, másrészt az általunk – véleményünk szerint hatékonyan – használt pályázati forrásokból valósult meg.

A Hunyor Népfőiskola előreláthatólag három nagyobb helyszínen fogja működését végezni, így a *Mesterségek Házában*, az *Élő Értékek Házában* és a *Többfunkciós Pajtában*, azaz az Interaktív Faluházban.

Eme helyszínek három jól körülhatárolható feladatcsoportot fednek le. Mint azt az első épületegyüttes neve is mutatja, itt a hagyományos kézműves mesterségek kapnak helyet, többek között a csuhé- és kosárfonás, a fafaragás, a kerámiakészítés és a kovácmesterség. Az említett mesterségek életben tartása, művelése két okból is fontos: mindnyájan ismerjük, milyen gyorsan tönkremennek a tömegtermékek, s azt is, ezek miféle esztétikai nívón állnak. Ha valaki csak ezekkel a produktumokkal találkozik, egészen biztosan nem lesz belőle kiművelt emberfő, bármennyire is igyekezzék az iskola vagy adott kultúrház művelődésszervezője.

A második helyszín, az Élő Értékek Háza fő feladata a tradicionális növény- és állattenyésztés, ezen belül a konyhakerti növénytermesztés, a gyógy- és haszonnövények ismertetése, a hagyományos háztáji állat, kiemelten a ló tartás, a ló mint a falusi ember társa bemutatása lesz.

Harmadik épületként egy ma is meglévő, ám átépítendő, téli időben is használható pajtával számolunk. Ebben a térben állandó és időszakos kiállítások megrendezése várható (például a Mesterségek Házában tartott foglalkozásokon létrejött termékeket is itt mutatnánk be), s itt tartanánk táncos képzéseinket, táncházainkat és megbeszéléseinket is. A Többfunkciós Pajta – reményeink szerint – egyszerre lesz konferenciaterem, tánc- és kiállítóter.

A jelenlegi múzeumi rész padlásterét minden bizonnyal az irodai blokk, azaz a mindennapi működést lehetővé tevő adminisztratív személyzet munkaadómai foglalják majd el, koordináló, kooperációt segítő, fenntartó szereppel, mediátorokként kell rájuk gondolni.

Képzési programok, táborok

Évek óta zajló *táncos* képzési programjainkat és táborainkat a jövőben is tervezzük. A programok minden korosztályt érintenek. A képzések általában hosszú hétvégeken zajlanak. Igyekszünk olyan anyagokat meghirdetni, melyek kapcsolódnak valamely aktuális or-

szágos rendezvényhez, versenyhez, vagy a térségünk tánckultúráját mutatják be. Szeretnénk hasonló tréningeket indítani népzenezek számára is. Nyári nagy táboraink mellett lehetőséget biztosítunk néptáncsoportok számára táncos edzőtáborok, felkészülések megrendezésére. E terveinkhez kiváló helyszínt nyújthat a jövőben épülő közösségi terem és öltözői.

A táborban a Dűvő zenekar zenészei, énekesük Kubinyi Júlia tartják a foglalkozásokat. A zenekar 1983-ban nyerte el az egyik legrangosabb magyar díjat, a „Népművészet Ifjú Mestere” címet, és kétszer kapták meg a „Kiváló Együttes” kitüntetést. Nógrád megye önkormányzata a Madách Imre díjat adományozta részükre, Salgótarján város önkormányzata a Pro-Arte és a Pro-Urbe címmel ismerte el tevékenységüket.

Módszertani segítségnyújtásra ad alkalmat népzeneben, néptáncban az Interaktív Faluházban felhalmozott film, hangzóanyag, néprajzi könyv és folyóirat gyűjtemény az önmagukat képezni kívánó oktatók, pedagógusok, gyakorló néptáncosok, zenészek számára. A szükséges berendezések rendelkezésre állnak, így lehetőség nyílik a filmek megtekintésére, átmáso-

lására, szerkesztésére, zenevágásra. Könyvtárunk segítségével kutatással bővíthetik tudásukat a néprajz iránt érdeklődő vendégeink. Segítséget nyújthatunk dolgozatok, szakdolgozatok elkészítésében is. Igény szerint segítséget nyújtunk néptánc-koreográfiák zenei összeállításainak vágásához, tájegységekre, falvakra jellemző dallamok, táncfigurák kereséséhez stb.

A határon túli magyarokkal és más nemzetek kultúrájának képviselőivel való kapcsolattartás és együttműködés „Hidak” programjainkban valósul meg, amelyek évek óta zajlanak. Rendszeresen szervezünk találkozási lehetőséget a külföldi magyaroknak, gyakran utaznak oktatóink, táncmestereink távoli országok magyar közösségeihez, ahol táncot, zenét tanítunk. Nyári táborunkban egyre több a külföldi magyar, aki töltekezni jár Kiscsöszre, és saját országában kamatoztatja az itt elsajátított új ismereteket. Ezen tevékenységünket tovább folytatjuk. Farsangi programunkra, továbbképzéseinkre és nyári táborunkra várjuk a külföldi magyarok jelentkezését.

Az erdélyi „Medve Visszavadiító Intézet” mintájára humorosan megközelítve, mégis komolyan véve elindítjuk a *kiscsösz* „Visszszamagyarító Intézet” programjait. Terveink szerint évente kétszer szervezünk tábort külföldi magyaroknak, mely egy hét időtartamú. Programjában a magyar hagyomány minden szele szerepel majd kiscsösz mődra. Történelmi, irodalmi, néprajzi beszélgetések, előadások mellett tánc, daltanulás, régi sportjátékok, munkafolyamatok, lóismeret, házi kézművesség tölti meg az egy hetes tábort.

Vidékfejlesztési fórumok, pályázati képzések, tájékoztatók vannak terveinkben, hiszen a vidéken élő gazdák, vállalkozók, a helyi önkormányzatok és civil szervezetek egyaránt függnek a helyben felhasználható támogatások lététől.

Ezek kihasználásában gyerekcipőben járnak a falvak. A bonyolult, magas követelményekkel működő pályázati rendszer az átlagember számára szinte lehetetlenné teszi a pályázást. A tudatlanságot kihasználó pályázati írók a díjuk kifizetését követően nem fordítanak figyelmet a programok végigkísérésére, így sokan nehéz helyzetbe kerülnek, félnek a pályázatoktól. Ezt a félelmet igyekszünk megtörni a pályázati lehetőségek állandó népszerűsítésével, tanácsadással, jó példák bemutatásával, és a pályázatok elkészítésének oktatásával. Emellett igyekszünk megszűrni, elkerülni a hibás próbálkozásokat, az eleve esélytelenül induló programokat. Ezekhez a feladatokhoz elengedhetetlen a helyi Leader szervezetekkel való együttműködés, szakemberek bevonása.

Az akkreditált képzési programok pedagógusoknak válasz a pedagógusok körében felmerülő igényre, hogy a törvény szerint kötelező továbbképzéseiket a népi kultúra területéről választott témában végezhessék el. A tanításban nagy hasznát vehetik az egyszerűbb táncfigurák, táncfolyamatok ismeretének. Fontos lehet ezek oktatásának módszertana. Az alsó tagozatban és az óvodában a népi gyermekjátékok, gyermek

szokások segíthetnek a foglalkozások színesebbé tételében. Több éves tapasztalattal bírunk az ilyen képzések szervezésében, hiszen az egykori Megyei Pedagógiai Intézetrel közösen több száz pedagógus képzését bonyolítottuk a 2000-es évek elején. Tanfolyami tematikáinkat felrészítve hirdetünk programot óvodai és iskolai pedagógusok számára. 30-60-120 órás tematikák összeállítását tervezzük – a jövőben felmérve a térségben élő emberek igényeit. Szeretnénk olyan továbbképzéseket is indítani, melyek más szakmai területeket is érintenek. Ebben az adott terület szakértőinek, képző szervezeteinek segítségére, együttműködésére számítunk.

Kézműves oktatási program és táborok épülnek arra, hogy egyesületünk tagsága kiváló népi iparművészekkel bővítsék tudásukat szeretnénk közkinccsá tenni. Amennyiben sikerül létrehozni a kézműves házat (házakat), rendszeres, széles körben hirdetett tanfolyamokat tervezünk. Fontos célunk, hogy a hagyományos tudást a mai világ igényrendszeréhez igazítva adjuk át, őrizve az értékes formákat, módszereket. A táncrningekhez hasonlóan hétvégi oktatásokat tervezünk. Témák: csuhéművészet, kovácsolás, fafaragás,

bőrözés, kosárfonás, fazekasság. Igyekszünk felkutatni a környéken élő idős embereket, akik még értik, esetleg művelik ezeket a mesterségeket.

A *hagyományos falusi gazdálkodáshoz és a modern mezőgazdasághoz* kapcsolódó képzések, programok megvalósítására azért helyezünk hangsúlyt, mert térségünkben szinte az egyetlen jellemző megélhetési forma a gazdálkodás. Sokan igyekeznek mezőgazdaságból, állattenyésztésből megélni, de a gazdák általában csak egy-egy szűk területen tevékenykednek, így programjaink célja, hogy vállalkozó szelleművé változzanak a fiatalabb gazdálkodók, szeretnénk elérni, hogy terményeiket feldolgozzák, önmaguk értékesítsék. Ehhez szélesíteni kell ismereteiket. Fontos, hogy a helyben élő fiatalok számára megvilágítsuk a háznál termelt értékek jelentőségét. A cseregazdaság, a kiskereskedelem nagyban fellendítheti a falvakban az életminőséget.

Célunk olyan helyi diskurzusok, ismeretátadások szervezése, ahol a helyi, tapasztalt gazdák, idősebbek és meghívott szakemberek segítik a régi tudás visszaszerzését. Kiemelt figyelmet fordítunk a gyógynövények, a házi haszonnövények természetére, állattenyésztéssel, hagyományos termékfeldolgozással kapcsolatos tapasztalatokra, értékesítési módszerekre. Tervezzük nagygazdák és alkalmazottaik továbbképzéseit is.

A *lovas hagyományok* ápolása, oktatása az Egyesületünk tulajdonában lévő lovakra alapozva történik, melyek mindegyike a Magyarországon jellemző fajtákból való, tisztavérű vagy félvérű. A falusi életben a ló munkára való használata volt jellemző, így a lovas hagyomány terén is ezzel szeretnénk foglalkozni. A lovaglás mellett a kocsihajtás, földmunkák, lógondozás területeivel szeretnénk foglalkozni. A legfontosabb, hogy a

lovat, mint társat, partnert ismeressük meg az érdeklődőkkel. Ezen ismereteket minden korosztálynak szeretnénk átadni. Később fedett lófuttatót építünk, melyben lehetőség nyílik a lovaglás alapismereteinek tanulására is. Ehhez megfelelő képzettségű szakembert alkalmazunk.

„Természetközeli” programoknak neveztük el mindazokat a fejlesztésekbe kíváncsi elképzeléseinket, amelyek arra hivatottak, hogy természetvédelmi területekben és természeti értékekben bővelkedő vidékünk és tágabb környezetünk ismertté váljon. A Marcal árterében különleges madárfajok, növények találhatók, de érdemes a környék erdőit is végigjárni. A Somló geológiai szempontból és növényzetét tekintve is nagyon érdekes hely. Csodálatos látványt nyújt a hegy tetején fekvő rét, illetve az innen nyíló kilátás. Tiszta időben az egész Kisalföld látható a somlói Várból, délre pedig a Balaton-felvidék és Keszthely környékének hegyeit pillanthatjuk meg.

Tekintettel arra, hogy a térségünket nem szelik át forgalmas főutak, erősíteni szeretnénk a *ke-*

rékpáros turizmus, a bakancsos természetjárás háttérét. Pihenőhelyek, információs állomások kialakításával Sárvártól a Balatonig vezető túraútvonalakat lehet kialakítani. Megkeressük a kerékpáros turizmussal foglalkozó szervezeteket, felajánljuk nekik együttműködésünket.

A helyi erdészeti szervekkel, önkormányzatokkal túraútvonalat tervezünk, melyet szintén ajánlhatunk vendégeinknek. Megerősítjük kapcsolatunkat Üveges Zsoltné helyi vállalkozóval, aki természetgyógyászattal foglalkozik, ezzel kapcsolatban szálláshelyet, pihenőhelyet épít ki Kiscsöszön és Csöglén.

Gyermek csoportos foglalkozások, „erdei iskolai” programok indultak, mert egyre gyakrabban keresnek fel minket óvodák, általános iskolák, hogy csoportjaikat hosszabb-rövidebb időre kiscsöszői ismeretszerző programra hozhassák. Egész napos program és rendhagyó tanóra egyaránt előfordul. A gyermekek megismerkedhetnek a régi idők használati tárgyaival, a hagyományos életmóddal, a környezeti értékekkel, a háztáji állatokkal, haszonnövényekkel, népdal-

lokat, táncokat tanulhatnak, lovas kocsizhatnak. Különleges élmény a Borbács László erdei házához való kirándulás, melynek során az erdei növények mellett gyakran a vadon élő állatokkal is találkozunk. Közben játékos népi vetélkedőt, sportjátékokat bonyolíthatunk.

A tervezett tanösvény megvalósulásával lehetőségeink ezen a téren is bővülnek. Szeretnénk, ha Kiscsösz a térség oktatási intézményeinek kirándulási célpontja lenne. A nemrégiben átadott ifjúsági szállás lehetőséget biztosít bentlakásos erdei iskola jellegű programok bonyolítására is. E programjainkban segítséget kérünk a helyi erdészeti, vadgazdálkodási, természetvédelmi szakemberektől. Az iskolások számára előre kidolgozott programtervezetet ajánlunk, ezzel is megkönnyítve a pedagógusok előkészítő munkáját.

Falusi rendezvények – együttműködések

A közösségi események szervezése, közösségi formák kialakulásának ösztönzése helyben akkor is fontos, ha tudjuk, hogy Kiscsösz a néptánc életéről híres – bár a tér-

ségben nem találtunk táncos emlékeket, a helyi események mégis a néptánc köré szerveződnek, és a világ minden részéről érkeznek hozzánk tánckedvelők, akik táborainkban, képzéseinken fejleszthetik magukat. A *helyi közösségek* fontosságára akkor is gondolnunk kell, ha Kiscsöszön sajnos nagyon kevesen élnek, gyermek szinte egyáltalán nem születik. A falu lakóinak fogyása az utóbbi időben megállt, sőt fiatal házaspárok költöztek a településre, ezért is gondolhatjuk, hogy a népfőiskolai tevékenység egyik fontos eredménye lehet, ha sikerül újra beindítani a klubéletet a faluban. A környéken lévő nagyobb falvakban több daloskör, nyugdíjas klub, szülői egyesület is működik. Ezeknek a szervezeteknek szeretnénk találkozási alkalmakat szervezni. Ösztönözzük a térség polgármestereit, hogy egyre több lehetőséget biztosítsanak az értékes munkát végző klubok bemutatkozására, számíthassanak segítségükre, produkcióik bemutatási lehetőségére a települések ünnepi rendezvényein. A hasonló tevékenységgel foglalkozó szervezetek számára időszakonként térségi találkozókat, kis fesztiválokat szervezünk (dalos találkozók, nép-

tánc találkozók, alkotókörök kiállításai stb.).

A jelenlegi EU-s pénzügyi ciklusban az Alkotóház beruházásai mellett szeretnénk további vidékfejlesztési pályázatok kiaknázásával megalapozni a jövőbeni fejlődést. Nemrégiben vásároltunk egy régi parasztházat a hozzá tartozó belterületi ingatlannal, melyből szeretnénk pályázati segítséggel egy *„beszélgető házat”* létrehozni. Az épület egyben a hagyományos gazdálkodással teremtett gasztronómiai értékek bemutatóhelye is lenne. Ezt a fejlesztést már a következő időszakra tervezzük, így biztosított lesz a célközönségünk számára is látványos, újdonságként ható pozitív változás. A továbbiakban igyekszünk hasonló lépésekkel elérni, hogy a népfőiskola ne csak a közösségi események, de maga a falusi élet színtere is legyen.

A szférák közötti kapcsolat erősítése ennek feltétele. A kistelepülési vidéken nagyon jellemző a különböző szférák egymásra utaltsága, és ez mégsem egyértelmű az egyes szereplők számára. Keressük azokat a kapcsolódási pontokat, melyek a helyben élő vállalkozók, a civil szervezetek és az önkormányzati szervek, hatóságok között előfordulhatnak. Ha ezek a területek napi kapcsolatban vannak egymással, erősödnek a személyes kötődések, együttműködések. Ezek az együttműködések a fejlődés, az életminőség javításának alapjai. Rendezvényeinken felkérjük a termelőket, vállalkozókat szolgáltatásaik, termékeik bemutatására, törekszünk azokat szélesebb körben is reklámozni, helyzetbe hozni. Keressük a megfelelő formákat, lehetőségeket arra, hogy a vállalkozások segíteni, támogatni tudják a helyi civil és önkormányzati kezdeményezéseket, de ez ne okozon túl nagy megterhelést nekik. Igyekszünk kialakítani a megfelelő viszonzás módjait is. Hangsúlyt helyezünk a jelentősebb pályázatok

keretében való együttműködésre, a helyi kapacitások helyzetbe hozására. Ezzel kapcsolatban igyekszünk jó példával elől járni.

Az újjáalakult járási rendszer nagy előnye, hogy a járási hivatal vezetője, munkatársai ismerik a helyi viszonyokat, erős kapcsolatot, képviselőket jelenthetnek a magasabb szintű szervek irányába, és rengeteget segíthet támogató együttműködésük. Ezt a lehetőséget igyekszünk állandó kapcsolat-tartással kiaknázni.

Az intézmény hosszú távú működtetésének alapja az a *közösség*, amely a kezdetektől (12 éve) fenntartja, fejleszti az Élő Forrás Hagyományörző Egyesület tevékenységét. Az időközben csatlakozott szakemberek, népművészek, közösségszervezők együttes tudása hatalmas *szellemi tőke*, mely önmagában is működőképessé teszi az egyesületet, oka *fenntarthatóságának*.

Az *Egyesület alapítói köre és jelenlegi aktív tagsága* széles földrajzi lefedettséget is eredményez. Vezetőségünk tagjai Dunántúl távolabbi településeit is képviselik (Székesfehérvár, Győr, Sümeg, Ajka, Veszprém). Minden tagunk több civil szervezet munkájában is érintett, így az azokban képviselt tudást és erőt hozzánk is tudja közvetíteni.

A tagság több szakmai területet képvisel, képzettség terén is színes a paletta. Vannak népi iparművészek, kézműves mesterek, táncosok, tanárok, kutatással foglalkozó fiatal doktorok és régi értékeket ismerő, gondozó, vidéki gazdák, mesteremberek egyaránt.

Partneri körünk nagyon széles, partnereink értékelik eredményeinket, értik törekvéseinket, így erős az alapja a kölcsönös segítségen alapuló programoknak.

Az Intézmény személyi feltevéleinek biztosítása a jelenlegi lehetőségeink alapján megoldott. Úgy érezzük, hogy egy sikerre vitt kezdeményezés segíthet abban is,

hogy a térségben még megmaradt értelmiség tagjai is szívesen csatlakozzanak egyes programokhoz, így ezekre az emberekre is számítunk.

A *helyi hagyományokhoz, vallási ünnepekhez* kötődünk, amikor a legtöbb régi vallási ünnepet igyekszünk Kiscsősön is megünnepelni. Kiemelkedik a Karácsony, a Farsang, az Imre napi Búcsú. Advent időszakában kis műsorokkal, beszélgető, ismeretterjesztő programokkal járjuk a környéket. Karácsony másnapján az ország különböző vidékeiről érkezett barátok együtt járnak végig Kiscsőszt a régi, Iszkázon felgyűjtött regöls-változatot előadva a házaknál. Farsangkor hagyományos disznóvágást, alakoskodó felvonulást, báli disznótorost és táncbált tartunk minden esztendőben. Húsvétkor nem maradhat el a locsolkodás. Imre napkor templomi koncerttel, ünnepi műsorral, a régi kiscsősziiek találkozójaival töltjük el a búcsút. A jövőben ezeket az eseményeket szeretnénk bővíteni. Kiemelt figyelmet szánunk a régióban gyűjtött, elveszett népszokásokra, hagyományokra (májusfaállítás, kitancolás, Békefi Antal gyűjtései, Nagy László gyűjtései stb.).

A Nagy-Somló Magyarország egyik legkülönlegesebb borvidéke, de nem alakult ki összefogás a borászok között, amely erősíthetné a marketinget, a közös értékesítést, a helyi fajták védelmét stb. Szeretnénk a magunk lehetőségeivel, eszközeivel hozzájárulni a *Somló borainak és turisztikai értékeinek* népszerűsítéséhez. Igyekszünk együttműködni azokkal a borászokkal, akik hagyományosan, családi öröklődés révén művelik területeiket. Felhasználjuk a fellelhető, munkához, borünnepekhez köthető emlékeket. Programjaink, kiállításaink során népszerűsítjük a Somló borait, részt veszünk a Somló településeinek kulturális rendezvényein.

Nagy László – mint iszkázi születésű költő – életéhez, költészetéhez, munkásságához kötődő elképzeléseinket Iszkáz település Önkormányzatával, a Nagy László Szellemi Örökségéért Alapítványal együttműködve valósítjuk meg, hiszen általuk sok minden történik Nagy László örökségének gondozásáért. A szülőház emlékházként, múzeumként működik, kortárs költők kedvelt találkozóhelye, rendszeres programok helyszíne. Szeretnénk, ha a múzeumot mind többen látogatnák, ezért rendezvényeink, táboraink tervezetében is szerepeltetjük annak megtekintését. A későbbiekben szeretnénk irodalmi programokat, találkozókat, szavalóversenyeket szervezni. Nagy László verseinek szavalóversenyét a térség legközelebbi általános iskoláiban hirdetnénk meg. Szeretnénk ezzel az ajkai Nagy László Szavalóverseny előkészítő programját megvalósítani, a legjobb kisdíjakokat erre az eseményre irányítani. Tervünk, hogy a Nagy László, Szécsi Margit, Vigh Rudolf által Iszkázon gyűjtött népdal, népszokás és gyerekjáték anyagot fokozatosan feldolgozva közkinccsé tesszük.

Együttműködő szervezetek

Az *Apte Művészeti Egyesület – Néptáncosok Baráti Köre* térségünk legkorábban megalakult népművészeti civil szervezeteinek egyike. Bejegyzése (1994) óta egyre szélesebb palettán mozogva igyekszik előbbre lendíteni a magyar népművészet, ezen belül különösen a táncos és zenei hagyományok ügyét. Bár eredetileg helyi hatású céljai voltak, jelenleg az egész magyar nyelvterületre kiható programokat bonyolít, nagyon széles szakmai kapcsolatrendszerrel, partneri körrel rendelkezik. Kezdetben Ajka városában tevékenykedett, segített

te, irányította a helyi táncos szervezetek munkáját. Ma országos hatókörű szervezetként működik.

A *Veszprém Megyei Néptánc Egyesület* ernyőszervezetben a megye minden táncsoportja képviselteti magát. A Veszprém Megyei Néptánc Egyesület megalakulása (2001) óta példaértékűen működik. Rendszeresen tájékoztatja jelentősebb programjairól a tagságot. A tagság a megye minden részén nagyon aktív, szinte minden esemény teljes részvétellel zajlik. Évente 8-10 megyei hatókörű programot, találkozót szervez az Egyesület.

A *Kiscsösz Község Jövőjéért Alapítványt* egykor a kiscsöszai értelmiségiek hozták létre, akik közül többen már nem élnek, vagy elköltöztek a településről. A Kuratórium megújulása után a falu legaktívabb lakói – főként Gáncs Andrea elnök – vették kezükbe az Alapítvány ügyeit. A Katolikus Egyházközséggel való együttműködésnek köszönhetően az Alapítvány pályázati úton támogatást nyert az egykori iskolaépület felújítására, közösségi szálláshellyé alakítására. Az Alapítvány tevékeny résztvevője minden általunk szervezett programnak.

A *Római Katolikus Egyházközség* a falu legerősebb közösségfenntartó szervezete. Kiscsöszön vallásos emberek élnek, akik számára fontos az egyházi eredetű hagyományok megléte, ápolása. A külsővati plébániához tartozó egyházközség tagjai támogatják programjainkat. Bali Tibor plébános segítséget nyújt az egyházi rendezvények megvalósításában, ünnepi áhítatokat, különleges szentmiséket tart jelentősebb programjaink alkalmával. Örömmel biztosítanak helyet, lehetőséget templomi koncertjeinkre, hangversenyekre.

A *Kristály-völgy Egyesület* aikai székhelyű, vidékfejlesztéssel foglalkozó szervezet – régi, fontos partnerünk. Az egyesület vezetői felismerték, felkutatták a vidéki falvakban rejlő értékeket, segítettek a helyi Leader szervezet felépítésében, stratégiájának kidolgozásában. A Kiscsöszön zajló programokban gyakran tevékenyen is részt vesznek. Segítenek a programok népszerűsítésében, módszertani, szervezetrefejlesztési területen végzett munkánkban.

A felsorolt szervezetek mellett állandó kapcsolatunk van a térség összes kulturális csoportjával és

társadalmi szervezetével. Rendszereznek az összejövetelek, közös programok. Az általunk létrehozott értékeket, előadásokat gyakran visszük el ezekhez a szervezetekhez, így cserében ugyanezt a segítséget várhatjuk tőlük is.

Együttműködő vállalkozások

A településen mindössze néhány vállalkozás működik. Ezek a kisvállalkozók és cégek évek óta segítik egymást és a helyi lakosságot. A terveink megvalósításában is számíthatunk rájuk.

Üveges Zsolt östermelő marhaterenyésztéssel, tejértékesítéssel és mezőgazdasággal foglalkozik. Kiránduló csoportjaink és más vendégeink számára mindig önzetlenül biztosítja a lehetőséget az állatok megnézésére, friss tej kóstolására, az általa végzett gazdálkodásról szívesen tart előadást. Rendezvényeink idején gépeivel segíti a nagyobb munkálatokat.

Üveges Zsoltné a hagyományos és a természetességen alapuló gyógyítás szakértője. A keleti természetgyógyászat sem áll tőle messze. Jelenleg is gyakran segít a falu idősebb lakóinak egészségi állapotuk javításában. A közeljövőben szálláshellyel is rendelkező egészségház kialakítását tervezi Kiscsöszön.

Kovács István festő-mázoló vállalkozó és felesége, Erdélyi Anita minden jelentősebb rendezvényünk előkészítésében részt vesz. Eszközeivel, tudásával segít épületeink, rendezvény-díszleteink, sátrunk karbantartásában, felújításában.

Borbács László kőműves mester és vadász, és felesége Rózsika szintén állandó segítők. A programok lebonyolításában tevékeny segítők. László saját tulajdonú akácerdejében és a benne épített erdei ház környékén lehetőséget biztosít

erdőjáró, növény- és vadismereti programok megvalósítására.

Gánacs Andrea, Jakab Ferenc a bolt és a vendéglátó üzlet tulajdonosai. Vállalkozásuk a kiscsösi közösségi programok szolgáltatói alapja. Mivel ez az egyetlen üzlet a faluban, nagyon fontos számunkra a jó kapcsolat. Törekszünk arra, hogy beszerzéseink nagy részét az ő üzletükön keresztül intézzük.

Hunyor 2004 Bt., Tradíció Folk Kft. – mindkét szervezet művészetoktatással, kulturális programok szervezésével, megvalósításával foglalkozik. Tevékenységük révén szoros kapocs van az Egyesülettel.

További együttműködő szervezetek

A jelenleg is létező együttműködésekön kívül a térség önkormányzataival, művelődési intézményeivel, kisközösségeivel, vállalkozóival, együtt működünk a további szervezetekkel:

- GEMARA-SK Vidékfejlesztési Egyesület
- Bakony-Balaton TDM Szervezet
- Veszprém Megyei Népművészeti Egyesület
- CSALÁN Környezet- és Természetvédő Egyesület
- Mediawave Nemzetközi Vizualis Művészeti Alapítvány
- Magyar Ázsia Társaság
- Martin György Néptáncszövetség
- Örökség Gyermekek Népművészeti Egyesület
- Muharay Népművészeti Szövetség
- Hagyományok Háza
- Nagy – Somló Borvidék borászai, szervezetei
- Magyar Fogyatékosok Lovas Sportszövetsége Egyesület
- Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat

- NMI Művelődési Intézet – feladat ellátási szerződés alapján
- Valamint reményeink szerint a Lakitelek Népfőiskola és a magyarországi népfőiskolai hálózat

Határon túli partnereink

- Ifjú Szívek – Pozsony, Felvidék
- CSEMADOK Galántai Szervezete – Szlovákia
- Pipacsok Egyesület – Székelykeresztúr, Erdély
- Kékiringó Néptáncgyűttes – Székelyudvarhely, Erdély
- Háromszék Táncgyűttes – Sepsiszentgyörgy, Erdély
- Hargita Állami Népi Együttes – Csíkszereda, Erdély
- Délibáb Néptáncgyűttes – Bécs, Ausztria

- Collegium Hungaricum – Bécs, Ausztria
- Muravidék Néptáncgyűttes / Lendva, magyar közösség – Lendva, Szlovénia
- Csantavéri Hagyományörzők – Csantavér, Szerbia
- Csapatverseny Team – Csantavér, Szerbia
- Regös Néptáncgyűttes – München, Németország
- Bokréta Néptáncgyűttes – Montreal, Kanada
- Kisbetyárok Néptánc csoport, Magyar Közösség – Seattle, USA
- Titi-tábor szervezőközössége – Seattle, USA
- Csúrdöngölő Néptánc csoport, Magyar Közösség – Mew Brunswick, USA
- Tündérváros Néptánc csoport – Montevideo, Uruguay

KOVÁCS NORBERT néptáncos, koreográfus. 1971. december 29-én született Devescserben. A magyar néptáncos nyolc éves korában – Fülöp László, az Ajka-Padragkút Táncgyűttes egykori vezetője invitálására – került kapcsolatba Ajkán. Balatonfüreden végzett kertészeti tanulmányait néptáncos szakmai képzések követték, így végül a táncoktatás vált hivatásává.

1992-ben kérték fel az Ajka-Padragkút Táncgyűttes vezetésére. 1993 tavaszán megalakult az első folyamatosan működő utánpótlás együttese is. 2002-től egy ideig Apte Táncgyűlés néven dolgoztak tovább, mígnem az Ajkán működő csoportok újra egyesültek. Több jelentős nagyrendezvény szervezésében, lebonyolításában vett részt, szervezője volt a Művészetek Völgye taliándörögdi programjainak, fő szervezője a Bakony Népművészeti Találkozóknak, a Bakony Virágai Szólótáncversenynek, a Kiscsösi Pajtafesztiválnak, a Somló Hangja Fesztiválnak és más szakmai eseményeknek. 1998-tól szaktanácsadóként vett részt a Megyei Pedagógiai Intézet munkájában, majd a Veszprém Megyei Közművelődési Intézet néptánc referense volt. A Veszprém Megyei Néptánc Egyesület és az Élő Forrás Hagyományörző Egyesület elnöke. Hat éven át a Nemzeti Civil Alap Közép-Dunántúli Kollégiumának tagja volt. Jelenleg népművészeti rendezvények, táborok, képzések szervezése mellett néptánc oktatással foglalkozik. Megalapítója az Ajka-Devescser-Sümegei térségében működő intézményi szintű néptánc oktatásnak. E programnak ma több, mint negyven gyermek a részese.

Kiscsösön falumúzeumot hozott létre, mely a megnyitás óta nagy látogatottságnak örvend. A közelmúltban feleségével, Gaschler Beátával közösen a Veszprém-Bakony Táncgyűttes közösségének és szakmai színvonalának megerősítésén dolgoztak. Rendszeresen tanít a határon túli magyar vidékeken, az USA-ban, Dél-Amerikában, Ausztráliában, Németországban.

23 esztendősi fiúgyermek, Gábor a Magyar Táncművészeti Főiskolán végzett, jelenleg a Magyar Nemzeti Táncgyűttes táncosa.

Az elmúlt évben a Hunyor Népfőiskola megalapításán, működésének elindításán dolgozott. Az intézmény székhelye Kiscsösön lesz, tevékenysége a helyi társadalom fejlesztését célozza.

Szakmai munkájának jelentős állomása, hogy nem régiben koreográfusként dolgozott a Nemzeti Színház „Betyárjáték” című darabjában, melyben azóta is szerepel, mint táncos. A darab nagy sikerrel fut a Nemzeti programjában. Rendezője Szomjas György, zenei vezetője Ferenczi György.

Elismerései: Koreográfusi nívódíjak (Balatoni Folklorálalkozó, Bakony Néptáncfesztivál,...), BDSZ Művészeti Nívódíj (1996), Népművészet Ifjú Mestere kitüntetés (1997), az Országos Szólótáncverseny örökös Aranysarkantyú díja (1997,1999, 2001), Veszprém megye Pro Comitatu díja (2001), A Magyar Kultúra Apródja kitüntetés (2010), Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetés (2012), Veszprém Megye Prima Díja (2012), Mediawave – Párhuzamos Kultúráért Díj (2014).